

ALBANIAN A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
ALBANAIS A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
ALBANÉS A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Thursday 17 May 2001 (afternoon)
Jeudi 17 mai 2001 (après-midi)
Jueves 17 de mayo de 2001 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir cette épreuve avant d'y être autorisé.
- Rédiger un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.

Shkruani nje koment te shkurter per nje nga pasazhet e me poshteme.

1. (a)

Ne ate kohe kur ne katundin e Jugut nuk kishin marre ende permase te medha proceset mekanizimit, dukja e ndonje te merguemi ne sheshin kryesor me automobil ngjallte kureshti nder banore, se pari, e mandej edhe smire. Smire, iu ngja edhe Vitoit sepse kur kthente me makine nga ndonje udhetim i shkurter ne rrethine, katundesit e shikonin kokerr ne sy nesa ai fliste, pa fjale, sikur te fliste nje gjuhe te pakuptueshme. Smire, thoshte ai, sepse ai shprehej ma rrjedhshem se ata, te pa kulture e pa arsim. Mandej e kthente arberisht, si per tu dhane te kuptonin se ishte nje sish e se i ditun apo i pa ditun, i pasun ose i vorfen qenkej nje sish, njelloj si ata arberesh. Por meqenese i mungonin skajet e shprehjet sidomos kur fliste mbi teknike, kalonte prej njes gjuhe ne tjetren, si gjel qe kercen prej traute ne tra.

Vone u kujtue ai se bota e vogel e katundit s'e çante koken as sepse Vitoi kishte nje auto ne vend te triciklit ose ndonje traktori te vjeter, as sepse ai na folka ma mire se ata. Puna ishte se katundesit nuk e pelqenin ate qe thoshte inxhinieri per risime qe duheshin shti ne katund si per shembull, ndertimi i nje ure mbi greminen, ne anen e djathte te fshatit.

“Planet e masat statike-thoshte ai – ua pergatis une. Juve u bie barra vetem me gjete landen e ndertimit, çimenten e hekurat dhe, natyrisht, punen e krahut.”

Perdorte me qellim fjalen me gjete ne vend me ble sepse e dinte se katundesit kishin prodhime bujqesore me ngrane mjaft, por jo te holla. Ura permbe humnere, kah dimnit mbas reshjeve te medha kalonte dhe uji i rrembyeshem, do te kishte lidhun katundin arberesh me nje varg vendbanimesh ne krahun e djathte dhe, per ma teper, do te kishte shkurtue udhen per det. Vitoi habitej si ata nuk i shihnin keto perfitime, te domosdoshme per lidhjen me bote, po e shikonin ndersy, pa fjale edhe ata te dy shoket e vjeter. Heshtja e tyne ia hante shpirtin. Per te prapue smiren se ai qenkej ma mire i motorizuem se ata, u tha se per te shkue ai perpara me shembull te mire, po dashka t'u falte makinen e vet...per kete qellim.

Shpallja zanalte ‘desheroj te bej diçka per katundin tone!’ i egersoi njerezit, sikur askush ne katundin tone te mos çante koken per te mbaren e bashkesise! Dikush ia plasi ne fytyre se ai Vitoi, perzihej si zorra ne prush ngase ate e paska kape terbimi i ndertimtarise si ata te cileve u paskan qene shkaterrue qytetet ne lufte dhe tash dashkan me i ndreqe.

Gjate luftes ne vendin tone s'ka ra asnje bombe! 'Kjo djege, thoshin ata me shnderue kulm e themel dhene nuk ishte diktue ne asnje mergimtar vendas qe vinte me kalue nje jave apo nje muej ne katundin e vjeter!

Martin Camaj (1981) (mare nga novela Shkundullima-Termeti, ku pasqyrohet jeta e arberesheve ne Italine e Jugut.)

- Cilat jane idete qe nxirrni ju nga ky pasazh ?
- Çfar perfaqeson personazhi i Vitos ?
- Flisni per stilin dhe tekniken narrative te Martin Camajt.

1. (b)

Mos Ma Kujto !

E shkuara ka ore dhe çaste te hidhura, mos ma kujto,
Per shembull, me pe me duar te lidhura, mos ma kujto !

Per shembull, me pe ne rruge te pire, mos ma kujto,
Te pire te humbur te share e te ngrire, mos ma kujto!

5 Per shembull, me rrahen dy-tre vagabonde, mos ma kujto,
Tek shihja nje grerez tek rrinte mbi gonxhe, mos ma kujto !

Per shembull, pesova diku nje disfate, mos ma kujto,
Dhe gjumi s'me zinte ne naten e gjate, mos ma kujto !

10 Per shembull me pe duke ecur e qare, mos ma kujto,
Mbeshtetur mbas murit me zemer te vrare, mos ma kujto !

Per shembull me pe duke ngrene e genjyer, mos ma kujto,
Te prishur, te çthurur te rene e te thyer, mos ma kujto !

Per shembull, ne shtrat s'u bere per burre, mos ma kujto,
I turpshem u drodha si qingj nen lekure, mos ma kujto !

15 E shkuara ka ore e çaste te hidhura...mos ma kujto,
Ka drojte dhe heshtje, kur lipsen te thirrura, mos ma kujto !

D.Agolli (1981)

- Diskutoni filosofine e Agollit.
 - Diskutoni se si elementet stilistike lidhen me idene e poemes.
 - Çfar qendrimi mban autori me te kaluaren e tij dhe si ju duket ky qendrim ?
-